

DE TIJD

10:34 - 08 december 2010 door Bert Voet

Coworking, de latrelatie van de thuiswerkers

Vanuit je eigen huis werken. Het klinkt aantrekkelijk voor wie dagelijks de files trotseert, maar doorgewinterde freelancers en ondernemers weten dat het niet zaligmakend is. Met coworking, een prille hype, voorkomen ze het dreigende isolement. Coworkingruimtes bieden een kantoor zonder hoge kosten. Ze willen vooral een broedplaats zijn.

En frivool ingerichte voormalige chocoladefabriek in Elsene: tafels, stoelen, draadloos internet, fax, koffiemachine. De sfeer is energiek, internationaal en tegelijk wat anarchistisch. Dit is The Hub Brussels, een plek ingericht voor coworking. Het idee erachter is eenvoudig: ondernemers, freelancers of digitale nomaden een werkplek bieden waar ze voor enkele uren niet in hun eentje thuis in een kamertje zitten.

Je eigen baas zijn of losse opdrachten uitvoeren van thuis uit en geholpen door technologie, klinkt super. Maar als je niet oplet, wordt het een bijzonder eenzaam bestaan. 'Mensen die geen klassieke werkomgeving willen, eindigen vaak thuis. Maar daar gaat je concentratie, productiviteit en creativiteit dikwijls naar de haaien. En je ontbeert sociaal contact', verwoordt de Nederlander Dave Ruzius het.

Ruzius is een overtuigde coworker. Onlangs zakte hij naar Brussel af voor de eerste Europese conferentie over coworking, in The Hub Brussels, dat net een jaar bestaat. De conferentie lokte enthousiaste gebruikers, maar ook ondernemende geesten die zelf een coworkingruimte willen inrichten in binnen- of buitenland. Onder hen Frederik Denkens, die begin oktober Aspace oprichtte in Antwerpen. 'Het gaat om veel meer dan een werkplek huren. Het is een uitvalsbasis voor een netwerk dat dynamiek genereert. Je hebt de voordelen van collega's zonder dat je er de nadelen bij moet nemen: je hóéft niet samen te werken. Zij doen iets anders dan jij.'

Het idee stamt uit 2005, en een jaar later richtten Brad Neuberg, Chris Messina en Tara Hunt in San Francisco The Hat Factory op. Het principe is natuurlijk veel ouder: artiestengemeenschappen in Parijs deden aan het begin van de vorige eeuw in essentie hetzelfde. 'De huidige enorme groei is aangevuurd doordat mensen zoiets nodig hebben', zegt Jacob Sayles, die in 2007 Office Nomads opstartte in Seattle, en straks een tweede vestiging opent. 'De ondernemer behoudt zijn individualiteit zonder in isolement te vervallen.' Hij bevroeg zelf zijn leden: 40 procent komt omdat ze zich geïsoleerd voelden, evenveel om productiever te werken, en 7 procent om te netwerken. 'Iedereen denkt dat thuiswerken ideaal is. Tót je het doet. Sommigen worden gek als ze niemand hebben om mee te praten', zegt Sayles.

Enkele voorbeelden van de groei: in Zuid-Korea plant de overheid om 500 co-workingruimtes in te richten, met technologische steun van Cisco. In Europa zijn er volgens het Engelse onderzoeksbureau Tech412 al zowat 120 ruimtes - twee jaar geleden waren dat er 48. De meeste hebben minder dan twintig werkplaatsen, al zijn er ook met meer dan honderd. Berlijn heeft al tien coworkingruimtes, samen goed voor 400 mensen. Parijs telt er twaalf.

Zowat driekwart van de ruimtes wordt commercieel gerund, andere noemen zich non-profit of publiek. Ook opmerkelijk: 13 procent van de leden heeft onderling ooit al een project opgestart. De informatici, consultants, architecten, bloggers, designers, art directors, copywriters en journalisten die er samenzitten om te werken, wisselen ideeën uit of doen zaken.

Uniek

Elke ruimte voor coworking is uniek, afhankelijk van de mensen die erachter zitten. The Hub Brussels is nogal geënt op duurzaam ondernemen. 'Hier begon het met vier oprichters die hun contacten bijeengooiden, waarna architecten en designers lid werden', vertelt Antoine Van den Bogaert. 'The Hub Brussels maakt deel uit van het Hub-netwerk, dat in 2005 startte in Londen en inmiddels in 24 steden loopt.' The Hub Brussels is een coöperatieve met 55 eigenaars - alle leden kunnen een aandeel kopen. 'Er zijn nu zowat 150 leden, het doel is 200 tot 250', zegt Van den Bogaert.

De meerderheid van de co-workingruimtes werkt met lidgeld en bijdragen voor evenementen. In The Hub Brussels kost 25 uur komen werken per maand 85 euro, 50 uur kost 150 euro en voor 100 uur betaal je 225 euro. Een onbeperkt lidmaatschap met enkele extra diensten komt op 300 euro. Frederik Denkens hanteert in Antwerpen drie formules, van 60 tot 295 euro per maand.

Voor die laatste som mag je ook een vaste werkplek kiezen en krijg je een sleutel voor 's nachts. 'De aanzet was eigenlijk dat ik een groter pand zocht voor mijn eigen webhostbedrijf', vertelt hij. 'We werken nu met z'n vieren maar ik neem ook freelancers aan. Ik wilde een plek waar ik zelf graag werk en kan netwerken, en eigenlijk wilde ik ook iets voor Antwerpen doen. Met 300 m² is er plaats voor twintig mensen, en ik wil dertig tot 35 leden. We draaien ongeveer break even, maar er zijn nog investeringen te doen. Als commercieel project geloof ik er niet in. Ik wil vooral een gemeenschap vormen, een oprechte beweging. De droom is dat die zelf de regels bepaalt. Op termijn wordt het wellicht een vzw. In het coworkingmilieu zie je vooral mensen die de oude economie wat moe zijn.'

Copyright © De Tijd

Digitale hippie

Sociaal ondernemerschap, zo zien ze het haast allemaal. Coworkers spreken graag over hoe ze de wereld beter gaan maken. De laptoponderner lijkt een digitale hippie. Het maakt meteen ook het grote verschil met business centers duidelijk: daar staat de kantoorruimte centraal, bij coworking is dat de gemeenschap van kenniswerkers en creatieven. Het is sociale innovatie, een beetje volgens de open source-filosofie.

Dave Ruzius van The Works gaat het verst in de gemeenschapsgedachte. In Praag organiseert hij geregeld jelly's: coworkingsessies in koffiehuisen, museum- cafés of galerieën. 'Een tafel, een stoel en wifi, meer heb je niet nodig. Ik geloof niet in de nood aan een vaste ruimte. Al te vaak ligt daar te veel nadruk op. Je kan net zo goed op verschillende plaatsen werken, als je maar een sterke community hebt.'

'De ruimtes op zich vormen ook geen business. Die moeten vooral goedkoop zijn, want het jonge doelpubliek heeft niet veel geld. En een tafel verhuren is geen business runnen maar een clubhuis uitbaten', zegt Ruzius. 'Maar door ondernemende mensen samen te voegen kan je wél business creëren.'

Ruzius' doel is dagelijks jelly's te organiseren. 'Na de Verenigde Staten groeit coworking nu in West-Europa. Het is een beweging met vijf pijlers: openheid, samenwerking, gemeenschap, duurzaamheid en toegankelijkheid. Die komen overeen met de karaktereigenschappen van de mensen die eraan meedoen.'

